
Informačný časopis pre sluchovo postihnutých

Trnavský Gong

Ročník 1 číslo 11

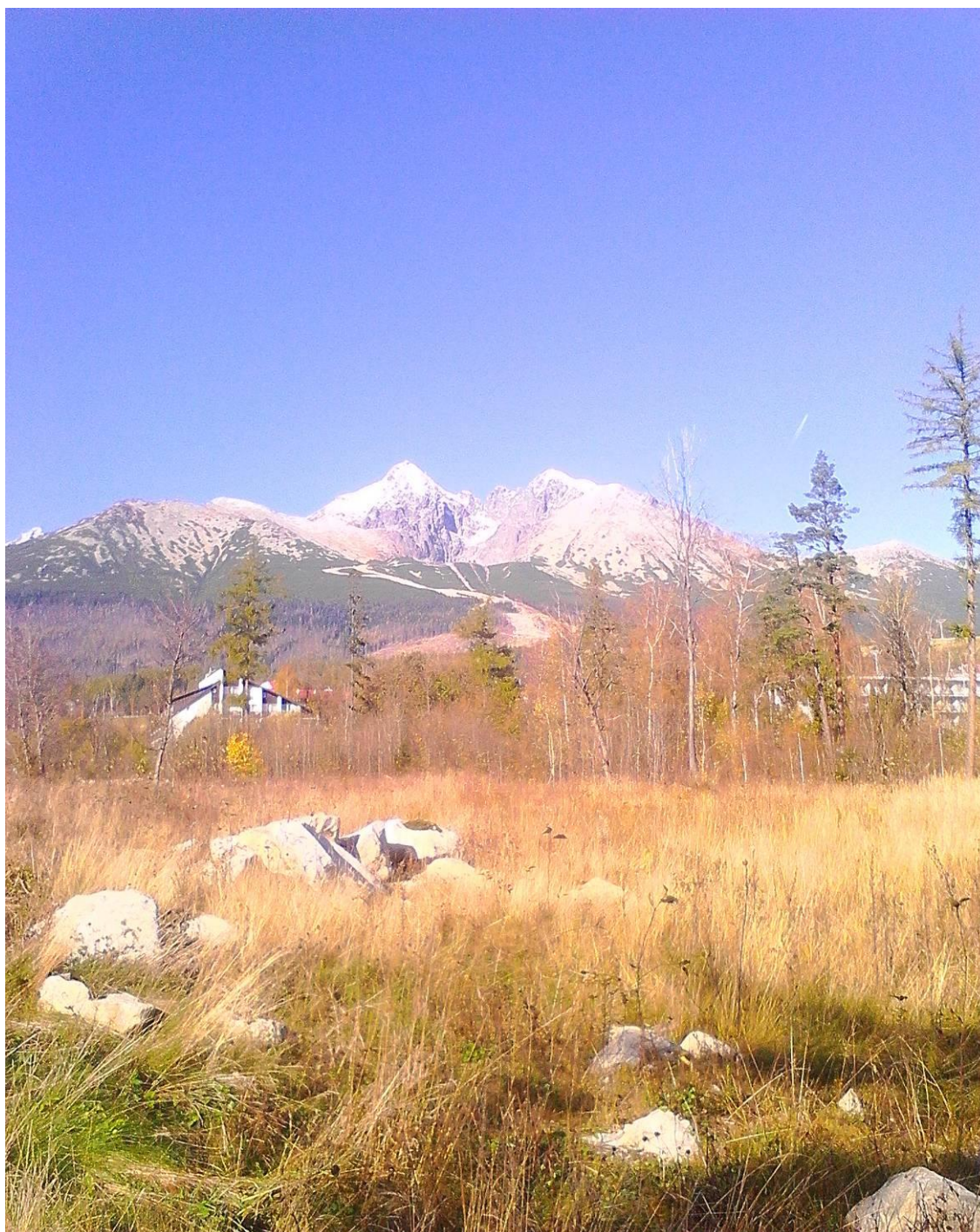
November 2014

Adresa TG: Zlázne 15, Smolenice, mobil 0907 757 695, email b.katka@zmail.sk, alebo

Poradensko-rehabilitačné centrum sluchovo postihnutých, Novosadská 4, 917 00 Trnava, tel. 0917 648 731

Email: poradenstvo.trnava@zoznam.sk

OBSAH:

- Obsah, Úvodné slovo,.....	2
- Poradensko-rehabilitačné centrum sluchovo postihnutých, Zo života RC – krásne výročie založenia ZO v Žiline.....	3
- Celoslovenský SRK v Tatranskej Lomnici, Výborova schôdza PRCSP TT.....	4-5
- Plán činnosti PRCSP na rok 2014, TKN nakrúcala u nás, Radíme vám – Kontrolujte si obdobie dôch.post.	6
- Od novembra cestujeme vo vlaku zadarmo, Relax,- Zopár vtipov na dobrú náladu.....	7-8
- Poézia SP	9
- Dobrý recept s TG, Kronika.....	10
- Zaujímavosti zo sveta sluchovo postihnutých – Názor „nepočujúci sú ako národ bez územia.....	11-12
- Nepočujúci v ČR telefonujú on-line.....	12-13
- Moderné KP pre SP, telefóny pre SP.....	14

Úvodné slovo

Smútok v duši

(Štefan Naštický)

Smútok a ticho dolieha na náš dom,
veľmi nám budeš chýbať všetkým v ňom.
Dnes ti už viac nič nemôžeme dať,
len kyticu kvetov na hrob a v srdci spomínať.

Neplačeme, necháme ťa v pokoji odpočívať,
lebo aj bez slz sa dá na zosnulého spomínať.
Unavené srdce po útrapách prestalo biť,
žiaden liek sa nenašiel, aby si mohol žiť.

V tichosti kľakáme pred tvoj hrob,
vo vlastnej vôli, s pocitom úľavy, že ťa už nič neboli.
Veríme, že zanechávaš po sebe prázdnotu, tým, že odídeš,
ale v spomienkach s nami navždy zostaneš.

V novembri si opäť spomíname na svojich blízkych zosnulých. V deň pamiatky zosnulých sa ponáhľame na hroby svojich blízkych, kladíme kvety a zapalujeme sviečky. Spomíname na nich, na ich život. Spomienky vtedy plynú do minulosti. Zapalujeme sviečky aj pri neznámych hrobách. Spomienky.

Spomienky tento deň patria aj našim bývalým priateľom, funkcionárom sluchovo postihnutých. Spomienky patria tým, čo pre nás niečo znamenali. Spomienka na nášho redaktora Slovenského Gongu **Janka Kmeťa**, ktorý tak nečakane a tragicky od nás odišiel v čase vianočných sviatkov. Spomienka na dlhoročného významného funkcionára **Emilka Mráza zo Žiliny**, ktorý bol všade tam, kde bolo treba, každému z nás pomáhal, otupoval ostré hrany pri konfliktoch. Tragicky nás tiež priskoro opustil. Zahynul pri svojej športovej láske ako parašutista. Neotvoril sa mu padák. Spomienka na ďalšiu osobnosť nedoslýchavých z radov funkcionárov ND **Mariku Kološtovú z Banskej Bystrice**. Odišla po ťažkej chorobe. Jej odchodom zanikla aj základná organizácia nedoslýchavých v Banskej Bystrici, ktorú viedla. Dva dni pred jej smrťou odišiel aj jej verný člen a spolufunkcionár **Stanko Pôbiš**. Bola to skvelá funkcionárska dvojka.

A ďalšie mená skvelých funkcionárov a členov ako bol **Ing. Vít Čerňuško z Bratislavy**, **Ondrej Kováč z Komárna**, **Samko Krč z Bratislavy**, železničiar, ktorý si liečil svoje uši žihľavou **Rudko Baník z Bratislavy** a ďalší skvelí ľudia, skvelé osobnosti sluchovo postihnutých, ktorých sme nespomenuli, ale sme ich poznali. Určite si na nich nie len blízki, ale aj priatelia, žijúci funkcionári, aj my v redakcii spomíname.

(bk)

===//===

Poradensko-rehabilitačné centrum sluchovo postihnutých občanov Trnavského kraja **(opakovanie matka múdrosti, aby ste nezabudli)**

Je zaregistrovaný od 28.3.2013, má vlastné IČO 42293022, sponz. účet 15181721/5200 OTP banka Trnava, IBAN: SK70 5200 0000 0000 15181721. Sídlo je na Novosadská 4, 917 00 Trnava v budove Katolíckej jednoty. Vstup do dvora Katolíckej jednoty je aj malou brávkou z Kollárovej ul. oproti Právnickej fakulty.

Poštu môžete zasielať na adresu: Poradensko-rehabilitačné centrum sluchovo postihnutých, Novosadská 4, 917 00 Trnava, email: poradenstvo.trnava@zoznam.sk

Poradenské dni RC sú Pondelok - Štvrtok od 08:00 - 15:00, Piatok od 08:00 - 12:00 (od 12:00 je administratíva a terénna práca) od 8,00 – 15,00 hod. Každý, kto potrebuje informáciu, radu, či pomoc, môže zavolať, predzvonit' alebo napísať SMS na mobilné číslo 0917 648 731 alebo e-mail: poradenstvo.trnava.@zoznam.sk

===//===

Zo života RC

Krásne výročie založenia ZO v Žiline

Dňa 23.októbra 2014 sme oslavovali jubileum ZO v Žiline, 20. výročie založenia klubu, ktoré sa konalo v Dennom centre na Kmeťovej ul.č.38, spojené s dňom úcty k starším. Pri tejto príležitosti boli pozvaní predstavitelia Slovenskej únie sluchovo postihnutých (SUSP) pani Micháľkova Zuzana, predsedníčka a Mitrová Valéria, podpredsedníčka, ďalej to boli predstaviel'ka ANEPS-nepočujúci v Žiline Mgr. Filipová Jana, vedúca Denného centra Bc. Miriam Ing.Ladislav soc. a Haťapková

Program nám akciou bilancoval 20

po súčasnosť. Pripomenuli si na už nežijúcich bývalých predsedov ZO a to Ing.Karola Petráša, Ing Ivana Brončeka a Emila Mráza. Po ňom nastúpila dlhoročná tajomníčka ZO Oľga Gábrišová, ktorá v roku 2013 uvoľnila post dlhoročnému pokladníkovi ZO Jozefovi Gargulákovi a ostala vo funkcii ako tajomníčka. Predstavili aktivity organizácie a činnosti v ZO. Táto organizácia za 20 rokov svojho fungovania zabezpečila množstvo výletov, prednášok a SRK-ov. Členovia výboru boli nápomocní pri zabezpečení hladkého priebehu podujatia, ide o pokladníčku Evu Monošiovú, členky Amáliu Bobuľovú, Soňu Štefánikovou, Danielu Kubačákovú a ďalších. Počas schôdze boli ocenení jubilanti za rok 2014, bolo ich 10 a zároveň 18 členov dostalo pochvalné uznanie za dlhoročnú činnosť a spoluprácu v ZO. Členov sa na akcii zúčastnilo 35 a sa výborne bavili a spomínali pri bohatom občerstvení. Zástupca spoločnosti Widex- Slovton pán Martin Kigyosi urobil výstavku kompenzačných pomôcok pre našich sluchovo postihnutých členov. (gj)

Celoslovenský sociálno-rehabilitačný kurz sluchovo postihnutých

V dňoch 22.10. – 26.10. 2014 sa konal v penzióne Encián Tatranská Lomnica sociálno-rehabilitačný kurz sluchovo postihnutých z celého Slovenska. Zorganizovala ho p. Janka Gajdošová zo základnej organizácie Slovenská únia sluchovo postihnutých a funkcionári z Poradensko-rehabilitačného centra sluchovo postihnutých v Trnave.

Zúčastnili sa ho sluchovo postihnutí zo základných organizácií Slovenskej únie Ilava, Košice, Považská Bystrica, Bratislavský spolok nedoslýchavých, Základná organizácia sluchovo postihnutých Trenčín, Nové Mesto nad Váhom a Poradensko-rehabilitačné centrum sluchovo

postihnutých Trnava a Skalica.

Od rozpadu jednotného Slovenského zväzu sluchovo postihnutých (SZSP) to bolo po 8 rokoch prvé takéto spoločné stretnutie, čo účastníci radi uvítali. V peknom a útulnom prostredí sa navzájom predstavili a v diskusii hovorili čo im chýba a aké skúsenosti i problémy majú. Vo voľných chvíľach využili prechádzky a turistické túry krásnou tatranskou prírodou a navštívili tatranské múzeá.

V piatok sa oboznámili s novinkami kompenzačných pomôcok z firmy Widex, ktoré medzi účastníkov priniesol Martin Kigyosi. Zároveň účastníci využili možnosť počítačového doladenia svojich digitálnych prístrojov z firmy

Widex, nakúpili si batérie do načúvacích prístrojov. Keď prišli všetci prihlásení účastníci sociálno-rehabilitačného kurzu, sa rozprúdila diskusia, z ktorej vyplynuli nasledujúce závery:

- Účastníci sociálno-rehabilitačného kurzu sa zhodli na tom, že nemajú žiadne informácie, sú bezradní, činnosť vo svojich základných organizáciách si organizujú i financujú sami. Spomenuli napr. Slovenská únia sluchovo postihnutých so sídlom v Humennom absentuje s informáciami, že nie sú informovaní o finančných prostriedkoch, ktoré plynú na účet Slovenskej únie sluchovo postihnutých či už z 2%, alebo aké dotácie boli dané Slovenskej únii, ako sa nimi naložilo a na aké akcie. Obrovský deficit informácií je aj v oblasti sociálnych zákonov, o čo prichádzame, čo sa pripomienkovalo a pod.

Sluchovo postihnutým chýbajú tieto všestranné informácie, i o tom ako funguje v týchto obdobiach organizovanosť a práca v občianskom združení, aký dopad na činnosť občianskeho združenia má zákon o sociálnych službách. Majú deficit v informáciách ako zasahuje do činnosti občianskych združení a základných organizácií špeciálne poradenstvo. To, že zriadenie špeciálneho poradenstva je podmienené získaním profesionálneho sociálneho pracovníka s vysokoškolským vzdelaním príslušného smeru, potrebou financovať z vlastných prostriedkov priestory pre toto poradenstvo, z dokladovaním množstva dokumentov v zmysle zákona o sociálnych službách, problematické získanie certifikátu, opakovanie certifikátu po 3 rokoch a to, že aj napriek tomu, že si toto poradenstvo zriadilo občianske združenie konkrétneho špecifika (napr. nedoslýchaví), môžu im do poradenstva zasahovať aj iné špecifiká (napr. nepočujúci z iných organizácií) a žiadať služby, často nezmyselnými požiadavkami aj napriek tomu, že poradenstvo nemá na to kompetencie ani vytvorené podmienky. Zhodli sa i na tom, že je úplne iná zaužívaná špecifická činnosť poradenstva

a úplne sa naše špecifické potreby odlišujú od všeobecných činností poradenstva a sociálnej rehabilitácie v zmysle zákona o sociálnych službách.

- Účastníci sa jednotne zhodli, že chcú zmenu, chcú spolupracovať, chcú mať jednotné informácie. Chcú mať vlastného zástupcu ku štátnym orgánom, ku ktorému budú mať dôveru.

- Účastníci sa tiež zhodli na tom, že treba napísať otvorený list a upozorniť na problémy vyplývajúce zo zákona o sociálnych službách, ktoré negatívne ovplyvňujú činnosť našich občianskych združení.

- Účastníci sa jednotne zhodli, aby sa napísal otvorený list na konkrétnu inštitúciu so žiadosťou, aby sa odstránilo slovo „nedoslýchavých“ v názve občianskeho združenia Národnej rady nepočujúcich a nedoslýchavých SR pod vedením funkcionárov Ing. Ľuboslava Ferka, Ladislava Svíčku, Mgr. Cehlárka, Mgr. Milana Ručkaya a Petra Pástora to, že nie je žiadnou strešnou organizáciou a že tejto organizácii sa nedá žiadny mandát zastupovať záujmy nedoslýchavých, či sluchovo postihnutých. A ani niektoré občianske združenia nepočujúcich im na to nedali súhlas ani mandát zastupovať ich záujmy. Nedovoliť, aby od štátnych orgánov poberali finančné prostriedky na sluchovo postihnutých. Doterajšie poskytnuté finančné prostriedky, nikdy neboli poskytnuté nedoslýchavým, ani neboli prizvaní a zúčastnení na takejto akcii organizovanej touto organizáciou.

- Účastníci v diskusii vyjadrili nespokojnosť so skrytými titulkami pre sluchovo postihnutých v rôznych televíziách a žiadajú širšiu diskusiu s televíziami a riešenie na zlepšenie stavu vysielaných skrytých titulkov.

- Účastníci sa zhodli na tom, že takéto celoštátne spoločné akcie sú veľmi potrebné a je nutné hľadať možnosti, ako na takéto spoločné stretnutia aj v budúcnosti získať finančné prostriedky. Sociálne rehabilitácie v našich podmienkach sú iné, odbornejšie zamerané ako v zmysle zákona o sociálnych službách.

Na záver sociálno-rehabilitačného kurzu si účastníci zorganizovali rozlúčkový večierok s tombolou a hudbou i zábavnými súťažami. Účastníci sociálno-rehabilitačného kurzu získali množstvo cenných a podnetných informácií a tešia sa opäť na zorganizovanie takéhoto spoločného stretnutia aj v budúcnosti.
(tl)

===//===

Výborová schôdza PRCSP

Dňa 29.10. 2014 sa uskutočnila výborová schôdza PRCSP. Zhodnotila sa vydarená akcia celoslovenského sociálno-rehabilitačného kurzu. Organizačne sa plánovala novembrová akcia Katarínske posedenie na 29.11.2014, organizačne sa zabezpečoval Deň otvorených dverí 15.11.2014. Informovalo sa o finančných prostriedkoch organizácie a hospodárení, naplánovala sa revízia hospodárenia ku koncu roka 2014. Okrem iného sa riešila aj situácia v Poradensko-rehabilitačnom centre, jej činnosti a problémoch, ktorými sa musí borieť. Doc. Beňo informoval o novom projekte, ktorý by chcel rozbehnúť v spolupráci Poradensko-rehabilitačným centrom a Vysokou školou, kde pôsobí. Členovia výboru uvítali spoluprácu. Zároveň členovia výboru boli informovaní o plánovaných aktivitách, návšteve televízie RTVS 4.11. a televízie TKN 6.11.2014.

===//===

Plán činnosti PRCSP na rok 2014

(pre informáciu všetkým členom i nečlenom)

Poradensko-rehabilitačné centrum sluchovo postihnutých bude uskutočňovať vo vlastných priestoroch pravidelne každý mesiac **Výborové členské schôdze sú vždy v stredu o 14,00 – do 17,00 hod. Môžu sa ich zúčastniť aj radoví členovia, ktorí prejavia záujem zúčastniť sa ich, alebo chcú prispieť svojou pomocou, či názorom.**

Ako každý rok chceme opäť uskutočniť dňa **15.11.2014** „Deň otvorených dverí“ pre všetkých občanov Trnavy. Členovia výboru sa stretnú na schôdzi **26.11.2014** kvôli príprave akcie na „**Katarínske posedenie**“, ktoré plánujeme na **29.11. 2014**.

===//===

TKN nakrúcala v našom Poradensko-rehabilitačnom centre SP

V našom Poradensko-rehabilitačnom centre sluchovo postihnutých v Trnave sme privítali televízny štáb TKN, ktorí prišli do nášho centra natočiť šot o našom Poradensko-rehabilitačnom centre a predstaviť ho sluchovo postihnutým v televízii. Hovorili sme o vzniku nášho centra a o svojej činnosti. Je dobré, že sme predstavili našu organizáciu, ktorá poskytuje poradenstvo sluchovo postihnutým, ktorí majú poruchu sluchu a používajú načúvací prístroj.

RADÍME VÁM

Kontrolujte si obdobie dôchodkového poistenia

Podľa zákona o sociálnom poistení je žiadateľ o dôchodok pri spisovaní žiadosti o dôchodok povinný predložiť všetky doklady, ktoré slúžia ako podklad na posúdenie nároku na dôchodok a jeho sumu. Každý poistene by sa mal preto priebežne počas celého produktívneho obdobia zaujímať o svoje obdobie dôchodkového poistenia. K tomuto účelu mu slúži Informácia o stave individuálneho účtu poistenca do 31.12.2003 a Informácia o zmenách stavu individuálneho účtu poistenca od 1.1.2004. O uvedené informácie môže poistene požiadať ústredie Sociálnej poisťovne. Obdobia, ktoré nie sú uvedené v Informáciách, sa v evidencii Sociálnej poisťovne nenachádzajú a mal by si ich poistenec zabezpečiť skôr, ako požiada o dôchodok. Tým, že dodá všetky potrebné údaje, urýchli vybavovanie svojho dôchodku. Poisťovňa môže za poistenca zisťovať chýbajúce doby poistenia až v konaní o dôchodku, to znamená až keď poistenec požiada o dôchodok. Takéto zisťovanie má však vždy za následok predĺženie konania o dôchodku. Každý poistene, pokiaľ je to možné, by si mal zisťovať chýbajúce doby poistenia sám prostredníctvom zamestnávateľa, nástupníckej organizácie, prípadne archívu. So zistením adresy (nie však so získaním dokladov) nástupníckej organizácie alebo archívu, v ktorom sú uložené potrebné doklady, môže poistencovi pomôcť aj príslušná pobočka Sociálnej poisťovne. Poistencom najčastejšie chýbajú doklady o štúdiu. Tie môže získať v príslušnej škole, ak škola zanikla, v archíve. Ďalej sú to potvrdenia o evidencii na úrade práce do 31.12.2000 a potvrdenia o poberaní podpory v nezamestnanosti do 31.12.2003, tie získa na príslušnom úrade práce. Chýbajúce doby poistenia a vymeriavacie základy získa tak, že požiada zamestnávateľa,

resp. nástupníčku organizáciu o vyhotovenie evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia. Archív vyhotoví fotokópie mzdových listov. (zdroj TASR)

Od novembra zadarmo cestovanie vo vlaku

Nové pojmy v železničnej doprave:- registrácia – identifikátor - preukaz oprávňujúci k bezplatnej preprave – Cestovný lístok (CL) na bezplatnú prepravu.

Bezplatné cestovanie sa netýka prihraničných úsekov – je úsek od poslednej stanice na území SR, kde vlak pravidelne zastavuje podľa CP, po pohraničný priechodový bod. Bezplatná preprava je viazaná, na prepravu v 2. vozňovej triede (okrem prihraničného úseku), na cestovný lístok na bezplatnú prepravu, na konkrétny vlak, deň a cestujúceho (R, Ex, EC, EN a SC), na predloženie platného preukazu.

Bezplatná preprava je určená pre dieťa do 6 rokov, dieťa do 15 rokov, žiaka/študenta,

poberateľa dôchodku do 62 rokov, občana od 62 rokov.

Zmeny sa týkajú vlakov v rámci Zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme (ZoDSVZ)

Bezplatná preprava začína od 17.11.2014

Deti vo veku do 6 rokov sa prepravujú bez cestovného lístka na bezplatnú prepravu a bez potreby preukazu na preukázanie veku dieťaťa, pričom dospelý bude môcť bezplatne prepravovať deti vo veku do 6 rokov **bez obmedzenia počtu** na jedného dospelého, **cestovné v 1. tr.** ostáva bez zmeny, jeden dospelý môže prepravovať len 2 deti do 6 rokov bezplatne.

Deti od 6 do 15 rokov sa prepravujú na cestovný lístok na bezplatnú prepravu na zakúpenie uvedeného cestovného lístka na jednotlivé cesty ich oprávňuje Preukaz pre deti do 15 rokov s fotografiou, dátumom narodenia, menom a priezviskom.

Deti od 6 do 15 rokov sa prepravujú na cestovný lístok na bezplatnú prepravu na zakúpenie uvedeného cestovného lístka na jednotlivé cesty ich oprávňuje **Preukaz pre deti do 15 rokov s fotografiou, dátumom narodenia, menom a priezviskom.**

Žiaci základných škôl a žiaci 1. – 4. ročníka osemročných gymnázií

Jednorazové CL sa vystavia bezplatne bez ohľadu na účel cestovania, miesto trvalého bydliska a sídla školy **Časové CL** platia do 160 km na platný žiacky preukaz bez potreby zakupovania časového cestovného lístka (CL) **Žiaci stredných a študenti vysokých škôl - Jednorazové CL** sú bezplatne vystavené bez ohľadu na účel cestovania, miesto trvalého bydliska a sídla školy. - **Časové CL** platia do 160 km aj počas voľných dní a prázdnin, vystaví sa **len mesačný CL** na bezplatnú prepravu na dennú dochádzku do/z miesta sídla školy z/do miesta bydliska **Uvedené povolené trate budú uvedené v žiackom preukaze.**

Študentský preukaz vo forme BČK

-BČK s aktivovanou dopravnou časťou – bezplatné jednorazové CL, časové CL len mesačné podľa tratí uvedených v preukaze. **-BČK bez aktivovanej dopravnej časti** – bezplatné jednorazové CL, časové CL len mesačné podľa tratí uvedených v preukaze, (študent požiada o vystavenie papierového preukazu ZSSK).

Poberateľ dôchodku do do 62 rokov

-Každý poberateľ dôchodkových dávok podľa Zákona 461/2003 o sociálnom poistení SR **vo veku do 62 rokov** bude prepravený na **cestovný lístok na**

bezplatnú prepravu na základe preukazu, ktorý mu bude vydaný dopravcom.

- Druhy dôchodkov u ktorých vzniká nárok na bezplatnú prepravu: s neobmedzenou platnosťou:** starobný dôchodok, predčasný starobný,
- **s obmedzenou platnosťou 12 mesiacov:** vdovský a vdovecký dôchodok, sirotský, invalidný, dôchodok manželky, sociálny dôchodok.
- **Nárok na bezplatnú prepravu nemajú držiteľia výsluhového dôchodku**

Každý občan od 62 rokov bude prepravený na cestovný lístok na bezplatnú prepravu na základe preukazu zákazníka.

-Cudzí štátni príslušníci, ak splnia prepravné podmienky bezplatnej prepravy majú nárok na bezplatnú prepravu detí do 15 rokov a dôchodcov nad 62 rokov. Aj od cudzincov vyžadujeme registráciu.

MOŽNOSTI bezplatnej REGISTRÁCIE

-v pokladnici KVC, v kontaktnom centre (18 188), na stránke www.slovakrail.sk **Osobné prevzatie preukazu bude možné len v osobnej pokladnici KVC. Prechodné obdobie od 17.11.2014 – 31.03.2015 . Bezplatné cestovanie vo vlaku sa netýka držiteľov preukazov ZŤP. (zdroj železnice)**

RELAX

Pár vtipov pre dobrú náladu

Dve nahlučné osemdesiat-ročné starenky stoja na ulici. Miestny rozhlas hlási:

- Vážení občania, dnes o 9. hod. sa bude očkovať u lekára proti tetanu. Jedna babka sa pýta druhej:
- Čo to hlásia?

Druhá odpovedá:

- Že budú očkovať proti trtkaniu.

A tá prvá babka chvíľu rozmýšľa a hovorí:

- Vieš čo? Ja sa ešte nedám očkovať...

Manžel si prehliada svoju manželku, ktorá práve vyšla zo sprchy, a nelichotivo jej hovorí:

- **Ty si ale pribrala! Zadok máš ako kombajn!**

Manželka si urazene ľahne, otočí sa mu chrbtom. Po chvíli manžel začne naliehať, aby sa k nemu obrátila a splnila si manželské povinnosti. Manželka však len urazene odvrkne:

- **Predsa nebudem obracať celý kombajn kvôli jednému suchému klásku.**

Profesor skúša študenta. Ukáže mu vypchatého vtáka, ktorý je zakrytý, takže mu vidieť iba nohy.

- Ako sa volá tento vták?

Študent krčí ramenami, profesor vyťahuje notes:

- Píšem vám nedostatočnú. Ako sa voláte?

Študent si vyhrnie nohavicu a povie:

- Pán profesor, skúste uhádnuť.

Príde montér na jednotku intenzívnej starostlivosti a prehliada si pacientov, ktorí sú všetci na prístrojoch. A po chvíli hovorí:

- **Poriadne sa nadýchnite, budem meniť poistky.**

Vojaci majú školenie o mínah a jeden vojak sa pýta veliteľa:

- Pán veliteľ, čo máme urobiť ak stúpime na mínu?
- Štandardný postup je vyskočiť desať metrov do výšky a rozptýliť sa po okolí...

===//===

Poézia od našich SP v deň Pamiatky zosnulých

(Dušan Kuba)

Novembrový večer padá
studený vietor sprevádza naše kroky.
Tmavnúcou dedinou smerujú tam,
kde už mnohé roky večný sen snívajú
naši najmilší.

Cintorín žiari ako veľkomesto.
Akoby vietor sa zrazu utíšil.
Plamienky sviečok chvejú sa v jeho hrsti.
Na hroby rodičov kytice kvetov položili
naše skrehnuté prsty.
Vedľa sa staršia žena skrúšene modlí.
V jej tichých slovách iba tušíš,
Ako sa modlí za pokoj ľudskej duši.

V hlbokom tichu cmitera na krásnu panorámu svetlosti a ľudskej pokory
z výšky kríža sa pozerá ten, čo hlásal lásku k bližným
a učil ľudstvo skromnosti.

Modlitba

(Magda Pilárova- Benkovičová)

Modlitba, čo pre mňa znamená?
Dáva mi nádej, silu, ktorá vyviera
ako z čistého prameňa.

Čistý prameň,
ktorého dno zloba neskálí.
Čistý prameň, v ktorom láska sa zrkadlí.

Modlitba a viera silu mi dáva
Môj život, šťastným sa stáva.

Čo nám prináša jeseň

(Štefan Naštický)

Farebnými odtieňmi pretkáva jeseň stráne vrchov a dolín,
vietor si hudie svoju pieseň na píšťalke z jarabín.
Šarvanci na medziach ohníky zapalujú,
kríky a stromy posledné llisty zhadzujú.

Na krásne slnečné dni nielo žiadne výhľady,
je po jesenných prácach a mládež sa hotuje na vohľady.
Každý z nich má ambície čím vyššie,
aby získal dievča srdca vyvolenú čo najkrajšie.

Že je čas oddych aj príroda vie to,
v stromoch životodárnej miazgy už toľko nielo.
Prívalom dažďov v potokoch ho hučí, žblnká,
na krajinu dopadajú čoraz šikmejšie lúče slnka.

Až na jar nás znovu poteší rozkvitnutá láka,
je čas pokoja, iný kolorit roka sa nám núka.
Ešte raz sa na chvíľu cez pestrosť farieb na krajinu potešme,
čo nevidieť bielou perinou celý horizont zaľahne.

Dobry recept s Trnavským Gongom

Čokoládové špičky s lieskovými orieškami

Suroviny: (na 40 kusov)

4_5 lyží malinovej marmelády, 80 malých kulatých sušienok (asi 200g) 1 lyžica rumu (pre deti môžeme miesto rumu použiť pomarančovú alebo vanilkovú arómu), 250g orieškového nugátu, 100g horkej čokolády (obsahom 70% kaka) 40g jadier lieskových orieškov, 200g horkej čokoládovej polevy (asi 53% kaka).

Postup:

Malinovú marmeládu pretrieme cez sito, ohrejeme a zlepíme ju vždy s dvoma sušienkami dolnou plochou k sebe. Oriekový nugát nasekáme nahrubo. Čokoládu nastrúhame a rozpustíme vo vodnom kúpeli. Premiešame nugát s rumom a opatrne vyšľaháme do hladkého krému. Krém naplníme do sáčku a na zlepené sušienky nastriekame pomocou hviezdčky dohora vybiehajúce ružičky. Dáme na 45 minút stuhnúť do chladničky. Jadierka lieskových orieškov opražíme na panvici bez tuku. Polevu z čokolády rozpustíme vo vodnom kúpeli, špičky do nej namočíme a na mriežke necháme vychladnúť. Krátko pred ztuhnutím polevy ozdobíme každú špičku lieskovým orieškom.

====//====

KRONIKA

Naši Jubilanti

Milí jubilanti, keďže redakcia nemá zatiaľ informácie, kto z vás oslávil alebo oslávi svoje okrúhliny, aj tak vám všetkým jubilantom a oslávencom patrí tento veršík.

Príjmite náš vinš skromný, na deň vášho sviatku,

Želáme vám zo srdca šťastie v každom riadku.

Nech slnko šťastia svieti, nech vám láska srdce hreje.

Nech máte všetko, po čom srdce túži, nech vám nikdy smutno nie je.

Nech vás ľudia majú radi, rodina i kamarádi.

To všetko vám prajeme váš sviatok krásny.

Základná organizácia sluchovo postihnutých v lave blahoželá svojim členom – jubilantom, ktorí oslávil svoje jubileá v II. polroku 2014 všetko dobré a pevné zdravie i pohodu v kruhu blízkych.

Sú to za august: **Mária Knažiková 80 rokov**, **Eva Mikulová 70 rokov**, **Ing. Stanislav Porubčan 65 rokov**, **Anna Šlesarová 75 rokov**, **Helena Suchánková 70 rokov**, **Ludmila Švajdová 70 rokov**, **Marián Opát 50 rokov**.

Za september sú to: **Balažová Jarmila 70 rokov**, **Anna Prekopová 60 rokov**

Za október sú to: **Gajdošová Božena 55 rokov**, **Štefánia Vranová 80 rokov**, **Helena Žiačková 50 rokov**, .

Za november je to **Jurčekova Jozefina 75 rokov.**

Takže všetkým oslávencom novembrových narodenín, či už okrúhlych alebo obyčajných, prajeme pevné zdravie, šťastie, lásku a pohodu v kruhu blízkych.

===//===

Zaujímavosti zo sveta sluchovo postihnutých a pre sluchovo postihnutých

„Nepočujúci sú ako národ bez územia“

V minulom mesiaci sme reagovali na zverejnený rozhovor tlmočníka Roberta Šarinu, ktorý bol na internetovom portáli. Dnes uvádzame ďalší zaujímavý názor na tento rozhovor od Mgr. Slávky Husárovej.

Môj pohľad už na ten nadpis: „Nepočujúci sú ako národ bez územia“ - počujúci tlmočník posunkového jazyka (PJ) by chcel mentorovať život nepočujúcich. Nadpis rozhovoru už cítiť, akoby bolo pomaly potrebné vytvoriť malý štát s územím pre nepočujúcich (štát – národ s územím). Pomaly môže dôjsť ku genocíde nepočujúcich. Odborníci vedia-známe napr. negatívne stanovisko Svetovej organizácie nepočujúcich ku kochleárnym implantátom (KI), ktoré hovorí o genocíde komunity N/nepočujúcich. Na jednej strane nepočujúci dobre vedia, že nemôžu žiť uzavreto vo svojej komunite či komunitách jazykovo a kultúrne N/nepočujúcich, pretože nie sú ako iné menšiny (napr. národnostné) sústredení na jednom mieste (území). Dobre vedia, že musia so svetom počujúcich komunikovať. Na druhej strane je tu snaha presadiť sa ako jazyková a kultúrna menšina. Trochu histórie sem vložím: „Francúzsky a Navarrský kráľ Ľudovít XIV je známy výrok: „Štát som ja!“ Nechýbala pritom bezmedzná pýcha, kráľ veril, že poddaní sú iba preto, aby vzdávali úctu kráľovi, ktorý môže konať, čo sa mu zachce a poddaní mu musia byť vždy bezvýhradne poslušní. Kráľ vo svojej .márnomyseľnosti obdivoval sám seba a dospel pritom až k istému stupňu sebazbožňovania.“ Z tej histórie by sme mali brať ponaučenie. Poučenie platí aj o niektorých tlmočnikoch PJ (česť výnimkám!). Aj u tlmočnikov sa stretávame so snahou riadiť a ovplyvňovať životy N/nepočujúcich. Výsledok taký, že tlmočníci vo vedení Slovenského zväzu sluchovo postihnutých (Úrad SZSP) presadili v r. 2006 hlasmi premyslene vybraných zástupcov N/nepočujúcich proti vôli zástupcov nedoslýchavých odhlasovanie zánik SZSP v roku 2006. Menšina (nepočujúci) sa presadzovala na úkor väčšiny (nedoslýchaví). Časť generácie slovenských nepočujúcich sa začala uberať smerom vyčleňovania sa zo skupiny označovanej ako osoby so zdravotným – sluchovým postihnutím, vyčleňovania sa od skupiny nedoslýchavých. Táto generácia akoby si nevedomovala základný princíp úspechu, ktorým je súdržnosť mimovládnych organizácii na podporu osôb so špecifickými potrebami. Čím viac sa tieto organizácie budú drobiť na menšie jednotky, o to menej dosiahnu a vybojujú. V súčasnosti sa počet OZ na podporu sluchovo postihnutých registrovaných na Ministerstve vnútra SR pohybuje okolo sto. Prevažujúcu väčšinu z nich pozakladali práve N/nepočujúci a len niekoľko nedoslýchaví. Realita je taká, že komunita nepočujúcich a nedoslýchavých v SR je rozbitá, rozhádaná, nejednotná; ich zástupcovia a organizácie vzájomne nespolupracujú, komunikácia medzi nimi je nulová. Potvrdilo sa to aj pri stretnutí zástupcov týchto OZ v júni 2014 v Bratislave. Prečo tvrdím, že z tej histórie by sme sa mali poučiť? Na stretnutí zástupcov týchto OZ sa hovorilo, že treba urobiť čiaru za minulosťou a začať spolupracovať. Akosi zabúdajú, že bez poučenia z minulosti sú snahy vopred odsúdené na neúspech. Výzvu k spolupráci, aj keď dobre mienené, na tom nič nezmenia.

Ďalej : „My máme tisíce nepočujúcich krajčirov, ale žiadneho právnikovi ani vedca????...ľudia nemali ani maturitu, prvý odbor pre nepočujúcich na vysokej škole bol dramatická výchova vo vzdelávaní nepočujúcich, neskôr špeciálna pedagogika a sociálna práca. Tým sa to končí. Čiže nespomenúť početné osobnosti sluchovo postihnutých, ktorým sa u nás podarilo dosiahnuť

vysokoškolské vzdelanie a uplatniť v praxi, u niekoho štýl. Máme už aj vedcov aj právnikov!!! Nájdu sa osobnosti medzi SP, ktorí dokonca vyštudovali iný odbor než iba špeciálna pedagogika (pedagogika sluchovo postihnutých). napr. nepočujúca Vanda Bittererová – Sinkovičová, ktorá vyštudovala matematicko-fyzikálnu fakultu UK, nedoslýchavá umelkyňa Zuzana Boteková Augustinová (Vysoká škola výtvarných umení). Juraj Variny – absolvent Technickej univerzity, Dana Števonkova - štúdium kybernetiky, Barbora Paulovičová- Academy of Fine Arts and Design in Bratislava a Školu úžitkového výtvarníctva, nepočujúci docent Pavol Beňo- absolvent Farmaceutickej fakulty Univerzity Karlovej, ktorý dosiahol vedeckoedagogický titul na Trnavskej univerzite v Trnave, kde prednáša farmakológiu a toxikológiu. Ďalej nepočujúci lingvista PaedDr. Roman Vojtechovský, ktorý študoval češtinu v komunikácii nepočujúcich na Karlovej univerzite v Prahe a je z neho pomaly vedec študujúci náš posunkový jazyk, doktor Ondrej Feč- absolvent Univerzity Komenského, nepočujúci Peter Vrťo - JAMU v Brne. Nevedomosť alebo zámer??? Kto Roba Šarinu pozná, neuverí, že by o nich nevedel. Ešte chcem spomenúť fakt, že v ČR rapídne rastie v porovnaní so Slovenskom počet osôb s poruchou sluchu s vysokoškolským vzdelaním a študentov študujúcich na vysokých školách, ktorí môžu nájsť lepšie pracovné uplatnenie, lepšie tam obhajujú práva osôb so sluchovým postihnutím. Na Masarykovej univerzite v Brne absolvovalo štúdium viac ako 70 študentov so sluchovým postihnutím a v súčasnosti tam študuje viac ako 80 takto znevýhodnených študentov. Aj na základe vlastných skúseností môžem tvrdiť, že my občania SR so sluchovým postihnutím sa ako osobnosti s nimi zhodujeme, ale zaostávame za nimi v službách, a to v oblasti tlmočníctva, v sprostredkovaní simultánneho prepisu, v telekomunikačnej oblasti, v sociálnom poradenstve a pod. Zástupcovia SP u nás venujú radšej zakladaniu ďalších a ďalších OZ, ktoré slúžia potrebám ich samých, čím triešťa a rozbiehajú komunitu SP. (SH)

====//====

Nepočujúci v Českej republike telefonujú on-line

Spoločnosť Tichý svet (predtým APPN) prevádzkuje už osem rokov tzv. Tichú linku, ktorá je založená na online tlmočenie do posunkovej reči cez webkameru. Vďaka tejto službe môžu nepočujúci telefonovať. Záujem o linku je značný, využíva ju už 857 klientov. Predtým nebola kapacita služby taká, aby vždy pokryla požiadavky nepočujúcich, preto spoločnosť hľadala cesty, ako prevádzku linky optimalizovať. A podarilo sa – pomocou nového systému hovorov členených podľa tém. Uplynulo pol roka a zmena už priniesla svoje ovocie.

Klienti sú spokojnejší, pretože na spojenie s tlmočníkom nemusia dlho čakať, a väčšie uspokojenie z práce majú i tlmočníci.

V apríli tohto roka zaviedla spoločnosť Tichý svet štyri kategórie tlmočených hovorov podľa tém. Jedna z nich je trvale rezervovaná pre hovory pacientov v nemocniciach, ďalšie tri sú určené pre konkrétne životné situácie – volante na úrady, k lekárovi, hovory týkajúce sa práce a zamestnania, rodinné hovorypod. Súčasťou linky je tiež tlmočenie akútneho núdzového volania na integrovaný záchranný systém, ktorý má absolútnu prioritu napriek

všetkými kategóriami.

Trinásť tlmočníkov sa strieda podľa dopredu naplánovaných pravidelných služieb, vďaka podpory Ministerstva práce a sociálnych vecí a sponzorov, vrátane sponzorských DMS, je zaistená služba nonstop, cez deň sa v službe väčšinou traja tlmočníci, od, od septembra budú od pondelka do stredy prítomní štyria tlmočníci.

Rozdelením liniek podľa tém došlo k výraznej zmene v pôvodnom systéme, keď bola k dispozícii jedna linka a klienti bez ohľadu na tému stáli v jednej spoločnej „fronte“. Chvíľku trvalo, než si nepočujúci na novú situáciu zvykli. Napriek začiatočným výhradám a občasných kritických ohlasov

však teraz vyjadrujú spokojnosť a nový systém tlmočenia si pochvaľujú, najmä preto, že na dôležité hovory nemusia čakať.

Jednou z pravidelných klientek je tiež pani K., ktorá službu online tlmočenia využíva už niekoľko rokov a oceňuje na nej predovšetkým to, že jej poskytuje samostatnosť. „E-maily sa nedajú poslať všade, na SMS väčšinou ľudia neodpovedajú. Keď počujúcemu môžem telefonovať, tak sa s nimi vždy spojím priamo, sama si s nimi vydiskutujem všetko, čo potrebujem a mám istotu, že nie sú vynechané žiadne informácie,“ vysvetlila klientka. Najčastejšie telefonuje cez tlmočníka lekárom, tiež do banky a do školy, kvôli synovi. Nový systém jej vyhovuje. „Je pravda, že tematické rozdelenie je niekedy trochu otrava. Ale myslím, že je to teraz lepšie ako predtým. Predtým boli veľké fronty, dlho sa čakalo na tlmočníka. Teraz keď potrebujem, spojím sa s tlmočníkom hneď, a to vidím ako veľkú výhodu. Čakám len chvíľku, alebo nečakám vôbec,“ popísala svoju skúsenosť v jednom z októbrových telefonických hovorov cez Tichú linku.

Spokojnosť klientov prináša samozrejme radosť z práce tiež tlmočníkom. Hovoriť o konkrétnych situáciách však nesmú, ani uvádzať mená dvoch klientov či dávať veselé historky z tlmočenia. Vedúci online tlmočníkov spoločnosti Tichý svet Michaela Dudková dobre pozná prísne pravidlá tlmočnickej profesie: „Máme samozrejme i veselé historky, ale s ohľadom na mlčanlivosť ich nemôžeme zverejňovať. Radosť nám prinášajú napríklad zachránené životy (čudské i tie zvieracie), a nakoniec všetky tlmočenia, vďaka ktorým si klient vybaví čo potrebuje.“

foto: archív spoločnosti

autor: **Lucie Křest'ánová**

Zábery účastníkov Celoslovenského sociálno-rehabilitačného kurzu sluchovo postihnutých v Tatranskej Lomnici

Moderné kompenzačné pomôcky – telefóny pre sluchovo postihnutých

Bezdrôtový telefón s extra silným zvukom CL DECT 250

- Zosilnenie zvuku + 20dB, zosilnenie zvonenia +/- 8dB
  - Identifikácia volajúceho, telefónny zoznam na 50 čísiel
  - Vizuálna signalizácia zvonenia
  - Zamknutie klávesnice telefónu
  - Deväť druhov melódií a 4 stupne zvonenia
- Nastavenie extra silného zvonenia
  - Štyri rýchle pamäte.
  - **Ponukový telefón firmy Audioprotetika Dunaj Bratislava**

Telefóny firmy Humantechnik sú špeciálne vyrobené pre ľudí s poruchou sluchu. Kombinujú súčasné trendy s modernou audiologickou technológiou, ktorá pomáha ľuďom s nedoslýchavosťou porozumieť reči na druhej strane.

Flashtel – majú veľmi príjemné ovládanie a v spojení s výbornou audiologickou technológiou vám pomôžu porozumieť tomu, čo ostatní hovoria. Tieto telefóny sa ponúkajú v troch variantoch – eco, comfortII., comfortIII.f.

FreeTel – bezdrôtové telefóny v modernom dizajne s alebo bez integrovaného telefónneho záznamníka. Inteligentná technológia audiológie zaisťuje, že každé hovorené slovo na druhom konci linku počuť hlasno a jasne.

Scalla – okrem akustických vlastností scalla má pevný kryt s elegantným dizajnom. Poskytuje veľké tlačidlá ľahko čitateľný text a číslice uľahčujú obsluhu telefónu. Scalla 3 combo ponúka rozšírenie funkcií- oznámenie telefónnych čísiel, rovnako aj tiesňové volanie a k tomu ponúka bezdrôtovú sekundárnu stanicu.

Mobilné telefóny – kompaktné špeciálne mobilné telefóny Sydney a „véčko“ Vegas ponúkajú integrovanú indukčnú cievku T-coil a Bluetooth, okrem toho ponúka veľký rozsah hlasitosti a funkcií. Telefóny pre sluchovo postihnutých si môžete vyskúšať a objednať vo firme Widex – Slovton.

===//===

Milí sluchovo postihnutí, ak vás náš TG zaujal a máte záujem ho dostávať, môžete si ho objednať v Poradensko-rehabilitačnom centre sluchovo postihnutých, Novosadská 4, 917 00 Trnava , na mobile č. 0917 648 731. Môžeme vám ho poslať aj emailovou poštou, ak zašlete svoju emailovú adresu do redakcie TG alebo PRCSP.

Číslo TG november 2014 spracovala Katarína Brázdovičová